

**UCHWAŁA NR XLII/336/2023
RADY GMINY BRAŃSK**

z dnia 29 grudnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Brańsk
na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.
przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r.
poz. 289 i 535) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Brańsk na lata 2024-2030, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XXV/201/2021 Rady Gminy Brańsk z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Brańsk na lata 2022-2026.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Brańsk.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku.

Przewodnicząca Rady
Gminy

Grażyna Płonowska

Załącznik do uchwały Nr XLII/336/2023
Rady Gminy Brańsk
z dnia 29 grudnia 2023 r.

**Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Brańsk
na lata 2024 -2030**

I. Wstęp

W dniu 22 czerwca 2023 r. weszły w życie ważne zmiany w przepisach dotyczących przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zmieniają one terminologię stosowaną w ustawie – pojęcie przemocy w rodzinie zostało zastąpione przemocą domową. Zmiana ta zapewnia właściwe spojrzenie na jednostkę doświadczającą przemocy, a nie rodzinę jako taką, w której przemoc występuje. Zarówno osobami doświadczającymi przemocy w związkach bliskich, jak i jej sprawcami są bowiem konkretne - indywidualne - osoby, a jej przyczyną nie są dysfunkcje rodziny jako podstawowej komórki społecznej. Konwencja stambulska definiuje przemoc domową jako wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą lub dzielili miejsce zamieszkania, czy też nie.

Nowelizacja rozszerza również dotychczasowe formy przemocy domowej o dwie kolejne formy, tj. przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc, a także zakres podmiotowego zastosowania ustawy. Krąg osób, na które będą oddziaływać jej zmienione przepisy został rozszerzony między innymi: o byłego małżonka, byłego partnera lub inną osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz. U. 2021 r. poz.1249 ze zm.) określa system przeciwdziałania przemocy w Polsce. Wskazuje jednostkom samorządu terytorialnego oraz organom administracji rządowej zadania do realizacji, określa sposoby postępowania z osobą doznającą przemocy domowej oraz ze sprawcą.

W art. 6 ust. 2 powyższej ustawy zostały określone zadania gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, do których należą

- a) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej,

- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- c) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia,
- d) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych

II. Podstawy prawne działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr. 78 poz. 483 ze zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 165 ze zm.)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieska Karta” oraz formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023 r. poz. 1870)

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Brańsk na lata 2024-2030 wpisuje się w cele i kierunki działań innych dokumentów strategicznych. Należą do nich m.in.:

- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w województwie podlaskim,
- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Bielskim,
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Brańsk,
- Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Brańsk,
- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Brańsk.

III. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej

Dla skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności właściwego określenia zadań, w tym organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, konieczna jest świadomość specyfiki zjawiska i wiedza na temat cyklu przemocy oraz sytuacji psychologicznej osób jej doświadczających. Poniżej przedstawiono pewne założenia teoretyczne związane ze zjawiskiem przemocy domowej.

W świetle art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

1. CECHY CHARAKTERYSTYCZNE PRZEMOCY

- **intencjonalność**- to jest zamierzone działanie lub zaniechanie działania mające na celu sprawowanie kontroli nad ofiarą,

- **nierównowaga sił**- we wzajemnej relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą i przewagę tę wykorzystuje do osiągnięcia swojego celu, ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy, źródłem dysproporcji sił są zazwyczaj wiek, płeć, stan zdrowia oraz różne zależności, np. ekonomiczna czy relacja dziecko – rodzic, owo wykorzystanie siły i władzy w sposób, który jest krzywdzący dla innych członków rodziny jest elementem najbardziej znaczącym w przemocy domowej

- **naruszanie praw i dóbr osobistych ofiary** - sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa człowieka takie jak: prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku

- **przyczyna cierpienia i bólu** - sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na szkody, co osłabia jej zdolność do samoobrony.

2. FORMY I RODZAJE PRZEMOCY

Wyróżniamy następujące formy i rodzaje przemocy

- przemoc fizyczna,
- przemoc psychiczna,

- przemoc seksualna,
- przemoc ekonomiczna,
- zaniedbanie,
- cyberprzemoc.

Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem niosącym ryzyko uszkodzenia ciała. Przejawami przemocy fizycznej są uderzanie, szarpanie, kopanie, policzkowanie, duszenie, wykręcanie rąk, popychanie, rzucanie przedmiotami, przypalanie papierosem, plucie, napaść z użyciem broni, krępowanie lub uwięzienie, świadome stwarzanie niebezpiecznych sytuacji stanowiących zagrożenie fizyczne i inne.

Przez **przemoc psychiczną** rozumiemy umyślne działania wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych. Charakteryzuje się przymusem i groźbą, zastraszaniem, emocjonalnym wykorzystywaniem, za które uważa się oskarżanie, upokarzanie, wmawianie choroby psychicznej, poniżanie, obwinianie i manipulowanie poczuciem winy, izolowanie przez kontrolowanie lub zakaz kontaktu z innymi, zabranianie korzystania z telefonu, samochodu, zakaz opuszczania domu, etc.

Przemoc seksualna polega na wymuszaniu nieakceptowanych przez ofiarę zachowań, w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły fizycznej a także na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu.

Przemoc ekonomiczna rozumiana jest jako wszelkie działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy i przejawia się między innymi poprzez ograniczanie dostępu do pieniędzy lub informacji o stanie finansowym rodziny, zmuszanie do proszenia o środki finansowe na zaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych, wykradanie pieniędzy z budżetu domowego, niedopuszczanie współpartnera do pracy zarobkowej.

Zaniedbanie jest to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych, emocjonalnych osób najbliższych.

Cyberprzemoc to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Cyberprzemoc to – podobnie jak przemoc tradycyjna – regularne, podejmowane z premedytacją działanie wobec słabszego, który nie może się bronić.

3. CYKLE PRZEMOCY

Przemoc domowa najczęściej jest procesem długotrwałym, sięgającym nawet kilkunastoletniej historii. Ma tendencję do powtarzania się według zauważalnej prawidłowości. Cykl przemocy zwykle składa się z trzech następujących po sobie faz, zróżnicowanych pod względem intensywności i czasu trwania.

Rys. 1 Cykle przemocy domowej

Źródło: <https://opsbemowo.waw.pl/przemoc>

Wyróżnia się następujące fazy przemocy domowej:

- a) **faza narastającego napięcia** – jest to początek cyklu charakteryzujący się wzrostem napięcia i natężenia sytuacji konfliktowej,
- b) **faza rozładowania napięcia** – charakteryzuje się wybuchem gniewu i wyładowaniem agresji, agresja w tej fazie może zagrażać zdrowiu i życiu ofiary, moment zakończenia aktu przemocy zależy wyłącznie od sprawcy i nie ma żadnego związku z zachowaniem ofiary,
- c) **faza „miesiąca miodowego”** – to okres skruchy i okazywania żalu ze strony sprawcy, w tej fazie sprawca często obiecuje, że już nigdy więcej nie skrzywdzi ofiary lub udaje, że przemoc nigdy nie miała miejsca a brak specjalistycznej pomocy w tym okresie prowadzi do ponownego rozwoju fazy narastania napięcia.

4. MECHANIZMY PRZEMOCY

• **Syndrom wyuczonej bezradności** - jest poddaniem się, zatrzymaniem działania, które wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi nie będzie to miało znaczenia dla zmiany sytuacji. Przejawia się w biernym znoszeniu przez ofiarę

zachowań krzywdzących, pomimo, że czasem ma ona świadomość, że zachowania te są bezprawne, naruszają prawa osobiste i normy społeczne. Ofiara ma poczucie, że jest krzywdzona, źle traktowana, że sprawca nie powinien tak postępować, że znęcanie się nad członkiem rodziny jest przestępstwem, jednak nie jest w stanie zmotywować się do działania.

·**Zjawisko prania mózgu** - to mechanizm polegający na systematycznym, świadomym i celowym oddziaływaniu na człowieka w celu zmiany jego przekonań, postaw, uczuć, potrzeb. Działanie służące temu, aby osoba doświadczająca przemocy funkcjonowała zgodnie z życzeniem sprawcy. Konsekwencjami „prania mózgu” są m.in. utrata poczucia własnej wartości oraz podporządkowanie się sprawcy. Metody stosowane w „praniu mózgu” to: izolacja, poniżanie i degradacja, monopolizacja uwagi, doprowadzenie do wyczerpania, wywoływanie lęku i depresji, naprzemiennosc kary i nagrody.

·**Zespół stresu pourazowego PTSD (*ang. posttraumatic stress disorder*)** - to zaburzenia lękowe występujące u ofiar napadów, gwałtów i innych traumatycznych wydarzeń, np. wojen, klęsk żywiołowych, wypadków drogowych. Dotyczą sytuacji, w których człowiek jest narażony na utratę zdrowia i życia. Nasilenie PTSD zależy od intensywności i czasu trwania traumy. Objawami PTSD są m.in. zaburzenia snu, drażliwość, wybuchy gniewu, złości, czujność, natarczywe wspomnienia, koszmary senne.

·**Proces wiktyimizacji** oznacza proces stawania się ofiarą, który stanowi konsekwencję zespołu zaburzeń stresu pourazowego. Jest to pokrzywdzenie, czyli doznanie krzywd i szkód w wyniku jakiegoś zdarzenia, a także działania prowadzące do tego, że dana osoba staje się ofiarą przemocy. Pokrzywdzenie takie obejmować może szkody materialne, krzywdy moralne, zmiany w psychice.

·**Syndrom sztokholmski** polega na tym, iż ofiary przemocy domowej są wdzięczne sprawcom za drobne przywileje, które jeszcze mają, za „miodowe miesiące”, za chwilę spokoju i namiastkę uczucia, a czasem nawet za to, że żyją.

·**Mechanizm „psychologicznej pułapki”** - ofiara nie jest w stanie zrezygnować ze związku, w co tak dużo zainwestowała czasu, zapału, energii. Budzi zdziwienie fakt, że trwa ona w związku, który przynosi jej cierpienie, w którym jest upokarzana i nie respektuje się jej praw. Ciągłe żyje nadzieją, że będzie lepiej. Dlatego też inwestuje w ten związek. Obwiniając siebie za całe zło, wierzy, że jeśli bardziej się postara, to będzie lepiej. Ma poczucie, że zależy to właśnie od niej. Im więcej się stara i wkłada w to działanie więcej energii, tym trudniej jej zrezygnować.

IV. Diagnoza zjawiska przemocy domowej

Określenie skali zjawiska przemocy domowej jest zadaniem niezwykle trudnym. Osoby, które jej doświadczają często nie chcą mówić o swoim problemie ze względu na strach, poczucie winy, obawę przed osądzeniem, strach

przed zmianą czy też osądzeniem ze strony rodziny lub też społeczności lokalnej. Przemocy domowej towarzyszy również wiele stereotypów, które powstrzymują osoby doświadczające przemocy przed udaniem się po pomoc.

Diagnoza zjawiska przemocy na terenie gminy Brańsk została przeprowadzona na podstawie danych zgromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Brańsku oraz grupy robocze powoływane w ramach procedury „Niebieskie Karty” w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2022 r.

Zmiany przepisów prawa w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej spowodowały konieczność powołania nowego Zespołu Interdyscyplinarnego. Zarządzeniem nr 471/2023 Wójta Gminy Brańsk z dnia 08.09.2023 r. powołano Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Brańsk. Zarządzenie weszło w życie dnia 21.09.2023 r.

Zespół działa na podstawie porozumień o współpracy zawartych pomiędzy Gminą Brańsk a Komendą Powiatową Policji w Bielsku Podlaskim, NZOZ „Mid-Med” w Brańsku, Szkołą Podstawową w Holonkach, „Caritas” Diecezji Drohiczyńskiej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brańsku, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Brańsku oraz pisma skierowanego do Prezesa Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim o wskazanie spośród kuratorów przedstawiciela do Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach , osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

Grupy robocze zostały zniesione z dniem wejścia w życie Zarządzenia Wójta Gminy Brańsk w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego, to jest od 21.09.2023 r. Obecnie Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupy diagnostyczno-pomocowe, które realizują procedurę „Niebieskie Karty” w poszczególnych rodzinach.

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia

przemocy domowej. Tabela numer 1 przedstawia liczbę posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w latach 2017-2022.

Tabela 1 Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w latach 2017-2022.

Podmiot	Liczba posiedzeń					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zespół Interdyscyplinarny	5	4	4	4	5	4
Grupa robocza	127	42	125	169	119	162

Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”. Kartę wypełnia przedstawiciel właściwej służby, gdy w toku prowadzonych czynności służbowych poweźmie podejrzenie o stosowaniu przemocy w rodzinie. Wszczęcie procedury nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy.

Wypełnienie przez uprawnione do tego podmioty formularza Niebieska Karta część A inicjuje wszelkie działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą. W okresie 2017 – 2019 liczba sporządzonych Niebieskich Kart utrzymuje się na zbliżonym poziomie, z niewielkimi odchyleniami. W 2020 r. widoczny jest duży wzrost liczby wszczętych procedur „NK”. Mogło to mieć związek ze społeczną izolacją wywołaną przez pandemię COVID-19. W roku 2021 zaobserwowano znaczny spadek ilości wszczętych procedur „NK”, natomiast w 2022 r. odnotowano niewielki wzrost wszczętych procedur „Niebieska Karta”. Szczegółowe dane zostały zaprezentowane w tabeli numer 2.

Tabela 2 Realizacja procedury „Niebieskie Karty” w latach 2017-2022 na terenie Gminy Brańsk

Formularz „Niebieska Karta” część A	Lata					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba wszczętych procedur „NK”	22	16	21	31	17	21
Liczba sporządzonych formularzy „NK” cz. A przez funkcjonariuszy policji	20	15	20	28	15	17
Liczba sporządzonych formularzy „NK” cz. A przez pracowników socjalnych	2	0	1	3	2	4

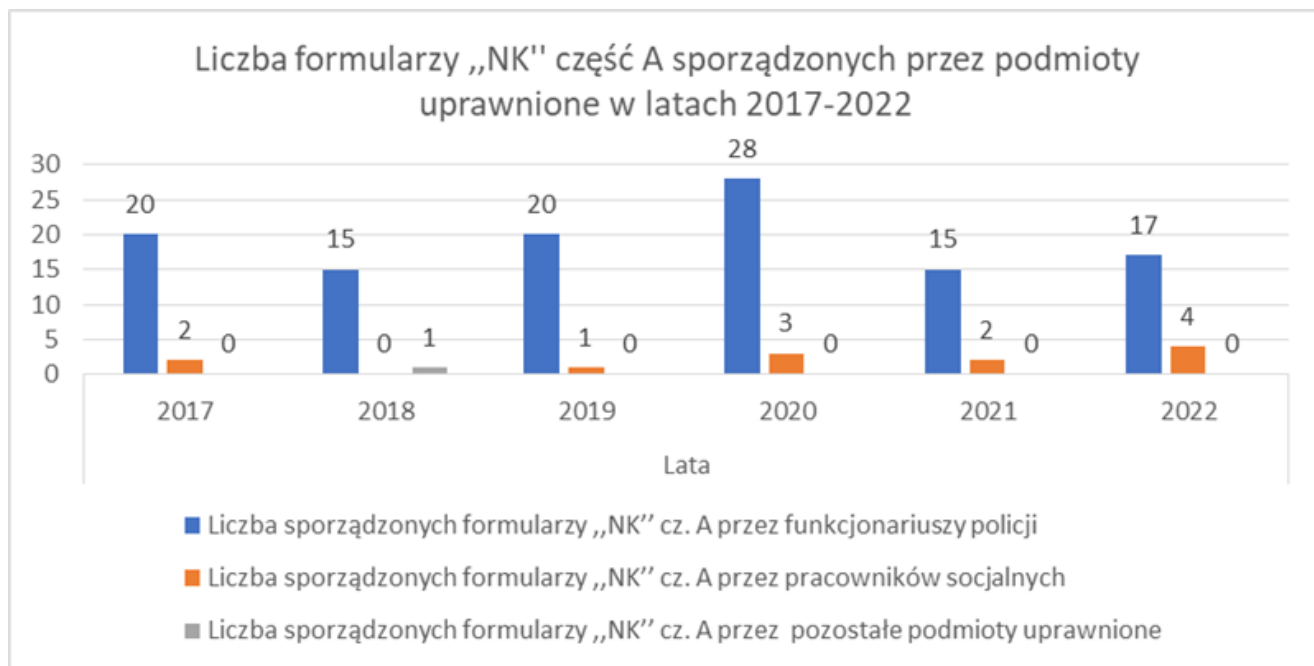
Liczba sporządzonych formularzy „NK” cz. A przez pozostałe podmioty uprawnione	0	1	0	0	0	0
Liczba zakończonych procedur „NK”	15	15	15	31	19	18

Podmiotami uprawnionymi do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” są przedstawiciele:

- Ø jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- Ø gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Ø policji,
- Ø oświaty,
- Ø ochrony zdrowia.

Wykres nr 2 przedstawia liczbę wszczętych procedur Niebieskie Karty przez poszczególnych przedstawicieli uprawnionych podmiotów na przestrzeni lat 2017-2022. Z zaprezentowanych danych wynika, iż zdecydowana większość formularzy Niebieska Karta Część A sporządzana jest przez funkcjonariuszy Policji. Najczęściej dokonuje się to podczas przeprowadzanych interwencji domowych.

Rys. 2 Liczba formularzy „NK” część A sporządzonych przez podmioty uprawnione

W formularz „Niebieska Karta” część A został dokonano rozróżnienia przemocy na: przemoc fizyczną, przemoc psychiczną, przemoc seksualną oraz inne rodzaje zachowań.

Z danych zaprezentowanych w tabeli numer 2 wynika, iż w latach 2017-2022 najczęściej występującym rodzajem przemocy była przemoc psychiczna oraz fizyczna, rzadziej były to inne rodzaje zachowań. W latach 2019-2020 udokumentowano pojedyncze przypadki stosowania przemocy seksualnej.

Tabela 3 Najczęściej występujące rodzaje przemocy na przestrzeni lat 2017-2022

Rodzaj przemocy	Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy w latach 2017-2022					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Fizyczna	17	9	14	17	8	11
Psychiczna	18	13	19	30	13	20
Seksualna	0	0	1	1	0	0
Inne rodzaje zachowań	13	8	13	18	9	2

Jedną z cech charakterystycznych wszystkich rodzajów przemocy domowej jest dysproporcja sił, dlatego najczęściej dotyka ona osoby słabsze. Zazwyczaj są to kobiety, dzieci oraz osoby starsze bądź niepełnosprawne. Z analizy dokumentacji zgromadzonej przez Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy robocze wynika, że na terenie gminy Brańsk osobami najczęściej doznającymi przemocy są kobiety, natomiast osobami najczęściej stosującymi przemoc - mężczyźni. Tabele numer 4 i 5 przedstawiają dane liczbowe dotyczące osób doznających przemocy oraz osób stosujących przemoc.

Tabela 4 Osoby stosujące przemoc w latach 2017-2022

Sprawca przemocy	Lata					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kobieta	0	3	0	2	0	3
Mężczyzna	21	12	18	23	13	12
Ogółem	21	15	18	25	13	15

Tabela 5 Osoby doznające przemocy w latach 2017-2022

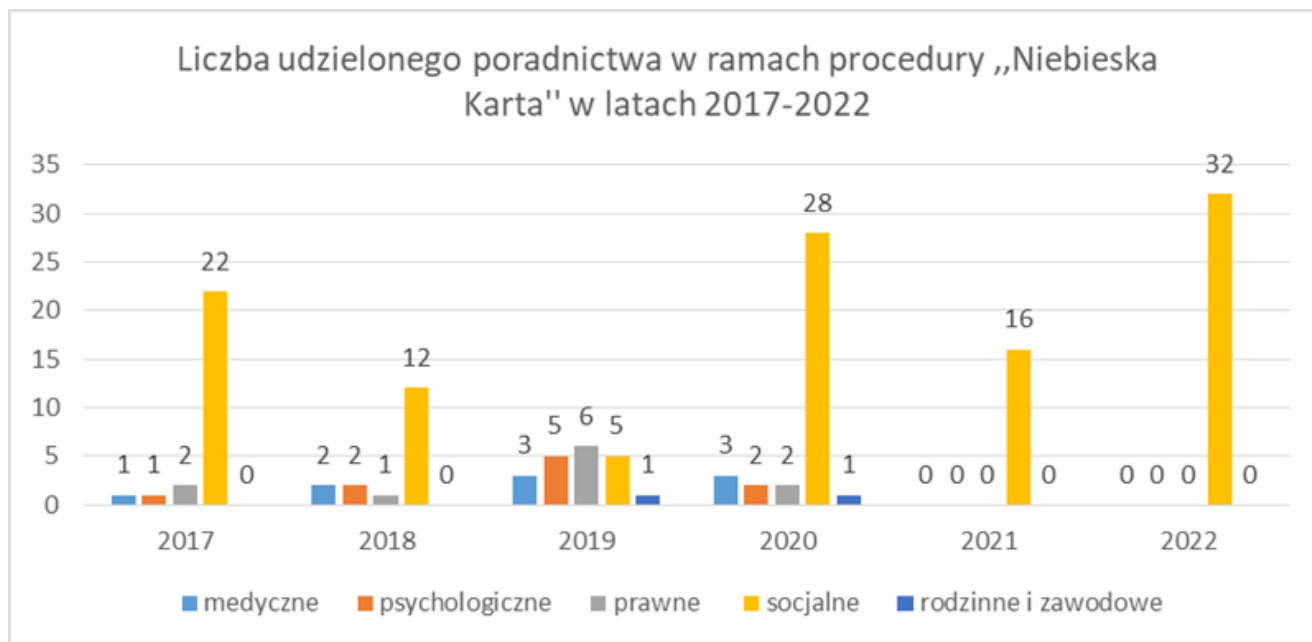
Ofiara przemocy	Lata					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022

Kobieta	18	13	15	19	14	3
Mężczyzna	3	3	3	3	2	12
Dziecko	21	12	11	6	4	0
Ogółem	42	28	29	28	20	15

W trakcie realizacji Procedury „Niebieskie Karty” grupa diagnostyczno-pomocowa (dawniej grupa robocza) podejmuje szereg działań pomocowych. Jedną z form pomocy osobom doznającym przemocy jak również osobom stosującym jest poradnictwo. Wyróżniamy wiele rodzajów poradnictwa takich jak: poradnictwo socjalne, poradnictwo prawne, poradnictwo medyczne itp.

Z danych zaprezentowanych na wykresie nr. 3 wynika, iż najczęściej występującym rodzajem poradnictwa w okresie 2017-2020 było poradnictwo socjalne. Rzadziej udzielano pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego czy rodzinnego i zawodowego. Najwięcej porad udzielono w roku 2022.

Rys. Liczba udzielonego poradnictwa w latach 2017-2022 w ramach procedury „Niebieskie Karty

W 2023 r. w ramach diagnozy profilaktycznej przeprowadzono badania ankietowe na próbie 107 osób dorosłych dotyczących problemów społecznych występujących na terenie gminy Brańsk, w tym przemocy.

Z analizy przeprowadzonych badań ankietowych wynika, iż 2,8 % dorosłych respondentów wskazało, że zna wiele osób, które doświadczają przemocy (więcej niż 10), 15,0% ankietowanych – kilka osób (do 10), natomiast 13,1% badanych zna jedną osobę, która doznaje przemocy, natomiast 31,8%

ankietowanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie. Co trzeci badany zadeklarował, że nie zna nikogo, kto doznaje przemocy w swoim domu (37,4%).

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doświadczyć tego problemu w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Z zebranych danych wynika, że w danym okresie, przemocy doznało 22,4% mieszkańców, wśród których 6,5% doświadczyło jej jeden raz, 10,3% – 2-5 razy, natomiast po 2,8% badanych wskazało, że w ostatnich 12 miesiącach doznało przemocy 6-10 razy oraz więcej niż 10 razy.

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że 21 badanych doświadczyło przemocy psychicznej (87,5%), 10 osób – przemocy fizycznej (41,7%), 4 ankietowanych doznało przemocy ekonomicznej (16,7%), z kolei 2 osoby wskazały na zaniedbanie (8,3%). Dodatkowo, 1 respondent zaznaczył odpowiedź „nie wiem” (4,2%).

Uczestnicy badania zostali zapytani o to, kto stosował wobec nich przemoc. Ze zgromadzonych informacji wynika, iż 9 badanych doznało przemocy ze strony męża/żony (37,5%), 7 osób – innych członków rodziny (29,2%), natomiast 5 badanych – partnera/partnerki (20,8%). Po 4 osoby doświadczyły jej od rodziców, współpracowników oraz innych osób, w tym: *byłego męża* (po 16,7%). 2 ankietowanych wskazało na nieznaną osobę (8,3%), natomiast 1 respondent na pracodawcę (4,2%).

Badania ankietowe dotyczące problemów społecznych występujących na terenie Gminy Brańsk przeprowadzono również na próbie 109 uczniów miejscowych szkół podstawowych.

Z analizy zgromadzonych danych wynika, iż co czwarty uczeń biorący udział w badaniu w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczył przemocy. Ankietowani najczęściej doświadczaali przemocy ze strony kolegów/koleżanek oraz rodzeństwa – przyznało to po 10 osób (po 37,0%). 8 respondentów wskazało na uczniów ze szkoły (29,6%), z kolei średnio co czwarty badany doznał przemocy ze strony rodziców i innych osób, w tym: *znajomych* i *babci* (po 7 osób, tj. 25,9%). 6 ankietowanych wyróżniło znajomych spoza szkoły (22,2%). 1 osoba pominęła to pytanie.

Na pytanie dotyczące rodzaju doznawanej przemocy uczniowie udzielili następujących odpowiedzi:

- przemocy fizycznej doznało 13 uczniów (61,9%),
- przemocy psychicznej doświadczyło 11 uczniów (52,4%),
- przemocy seksualnej doznało 6 respondentów (28,6%),
- zaniedbania doświadczyło 3 ankietowanych (14,3%).

·7 badanych pominęło to pytanie.

Uczniowie zostali zapytani stosowali lub doświadczyli cyberprzemocy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy. Ze zgromadzonych informacji wynika, że 11,0% uczniów stwierdziło, iż doświadczycy cyberprzemocy, natomiast 16,5% osób nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że odsetek 7,3% respondentów przyznał się do stosowania przemocy w Internecie, jednocześnie 14,7% osób wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

V. Diagnoza zasobów Gminy Brańsk w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

1. Zasoby instytucjonalne

Art.9a. ust. 3 stanowi, iż w skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- Øjednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- Øgminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- ØPolicji,
- ØOświaty,
- Øochrony zdrowia,
- Øorganizacji pozarządowych.

Gmina Brańsk posiada następujące zasoby instytucjonalne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej:

- ØGminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- ØGminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku
- ØPosterunek Policji w Brańsku
- ØZespół Interdyscyplinarny Gminy Brańsk
- ØNZOZ w Brańsku
- ØNZOZ w Holonkach
- ØPlacówki oświatowe z terenu gminy Brańsk
- ØInstytucje kościelne
- ØSołtysi i rady sołeckie

W świetle art. 9a ust. 3a, 4 i 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także:

Ø przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku

z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową,

Økuratorzy sądowi,

Øprokuratorzy oraz przedstawiciele podmiotów innych niż określone w ust. 3 tejże ustawy, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

2. Analiza SWOT

Nazwa SWOT jest akronimem słów **Strengths** (mocne strony), **Weaknesses** (słabe strony), **Opportunities** (szanse w otoczeniu), **Threats** (zagrożenia w otoczeniu). To efektywna metoda, która pozwala zidentyfikować słabe, silne strony oraz szanse i zagrożenia, jakie stoją przed instytucją w obliczu występującego problemu.

Tabela 6 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Øfunkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Brańsku Øfunkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brańsku Øfunkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych oraz ofiar przemocy Ødoświadczenia, wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz rodziny zwłaszcza tej uwikłanej w przemoc, Øorganizowanie szkoleń dla kadry, podmiotów stanowiących trzon Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego Øobligatoryjne kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych,	Øbrak mieszkań socjalnych, chronionych dla osób doświadczających przemocy, Øzbyt mała dostępność do specjalistów; Øbrak zainteresowania programami korekcyjno - edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc domową Øzjawisko przemocy silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy,
SZANSE	ZAGROŻENIA

Øzmiana postaw społecznych, obalanie mitów i stereotypów o tematyce przemocy, Østale kształcąca się kadra służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, Øzmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową, Øzmiana postaw społecznych, obalanie mitów i stereotypów dotyczących zjawiska przemocy, Øwzrost świadomości społecznej dotyczącej problemu uzależnienia i współuzależnienia	Øniechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej, Øpoczucie bezkarności u osób stosujących przemoc, Øbrak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy, Øzbyt rozbudowana sprawozdawczość, pochłaniająca zbyt wiele czasu osobom udzielającym pomocy,

VI. Założenia programu

1. Adresaci programu

Program adresowany jest do mieszkańców Gminy Brańsk, w szczególności:

- rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej,
- rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy,
- osób doznających przemocy,
- świadków przemocy,
- osoby stosujące przemoc domową.

2. Realizatorzy

ØGmina Brańsk

ØGminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ØGminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku

ØGminny Ośrodek Upowszechniania Kultury

ØPosterunek Policji w Brańsku

ØZespół Interdyscyplinarny w Gminie Brańsk

ØPowiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim

ØNZOZ w Brańsku

ØNZOZ w Holonkach

ØPlacówki oświatowe z terenu gminy Brańsk

ØCaritas Diecezji Drohiczyńskiej

VII. Cele i zadania Programu

Cel główny

Zwiększenie skuteczności działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Brańsk

Cele szczegółowe:

Cel 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,

Działania:

1. Dokonywanie diagnozy zjawiska przemocy domowej
2. Pozyskiwanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych odnośnie przyczyn i skutków przemocy domowej.
3. Organizacja akcji profilaktyczno-informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie
4. Prowadzenie w szkołach zajęć uświadamiających zagrożenia wynikające z występowania zjawiska przemocy domowej oraz propagujących zachowania sprzyjające pozytywnym postawom w rodzinie

Wskaźniki

- Ø Coroczna diagnoza zjawiska przemocy domowej
- Ø Liczba i rodzaj rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych
- Ø Liczba akcji profilaktyczno-informacyjnych
- Ø Liczba przeprowadzonych zajęć w szkołach

Cel 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doświadczających przemocy domowej

Działania:

1. Zapewnienie ofiarom przemocy domowej dostępu do profesjonalnej pomocy
2. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy przez osoby doświadczające przemocy.
3. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy w trybie art. 15a ust. 1 oraz art. 15aa ust. 1 ustawy o Policji
4. Nawiązywanie współpracy z podmiotami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Wskaźniki

- Ø Liczba i rodzaj udzielonych porad

- Ø Liczba utworzonych informatorów dla ofiar przemocy domowej
- Ø Liczba wydanych nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania oraz zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania oraz jego otoczenia
- Ø Liczba zleconych lub wspólnie zrealizowanych projektów

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Działania

1. Kierowanie sprawców przemocy domowej do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz programach psychologiczno-terapeutycznych
2. Motywowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych

Wskaźniki

- ØLiczba udzielonych informacji
- ØLiczba sprawców przemocy uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych, programach psychologiczno-terapeutycznych

Cel 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług

Działania

1. Organizacja szkoleń
2. Kierowanie kadry na szkolenia na poziomie wojewódzkim i ogólnopolskim
3. Zapewnienie materiałów instruktażowo- edukacyjnych

Wskaźniki

- ØLiczba szkoleń
- ØLiczba przeszkolonych osób
- ØLiczba pozyskanych materiałów

VIII. Harmonogram działań

L. p.	Cele / działania	Wskaźniki	Realizator	Termin realizacji
	<i>Cel 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej</i>			

1.	Dokonywanie diagnozy zjawiska przemocy domowej	Coroczna diagnoza	·Gmina Brańsk ·GOPS w Brańsku ·Zespół Interdyscyplinarny ·Placówki oświatowe z terenu gminy Brańsk ·Posterunek Policji w Brańsku ·GKRPA w Brańsku	Corocznie do dnia 30 kwietnia
2.	Pozyskiwanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych odnośnie przyczyn i skutków przemocy domowej	Liczba i rodzaj rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych	·GOPS w Brańsku ·Zespół Interdyscyplinarny ·Posterunek Policji w Brańsku ·GKRPA w Brańsku	Dwa razy w roku
3.	Organizacja akcji profilaktyczno-informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy domowej	Liczba akcji profilaktyczno-informacyjnych	·GOPS w Brańsku ·GKRPA w Brańsku ·Zespół Interdyscyplinarny ·Placówki oświatowe z terenu gminy Brańsk ·Posterunek Policji w Brańsku ·GOUK	Raz w roku

4.	Prowadzenie w szkołach zajęć uświadamiających zagrożenia wynikające z występowania zjawiska przemocy domowej oraz propagujących zachowania sprzyjające pozytywnym postawom w rodzinie	Liczba przeprowadzonych zajęć w szkołach	·Placówki oświatowe z terenu gminy Brańsk	Raz w roku

Cel 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doświadczających przemocy domowej

1.	Zapewnienie ofiarom przemocy w rodzinie dostępu do profesjonalnej pomocy	Liczba i rodzaj udzielonych porad	·GOPS Brańsku w ·GKRPA Brańsku w ·NZOZ ·Posterunek Policji w Brańsku	Działania realizowane na bieżąco
2.	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy przez osoby doświadczające przemocy.	Liczba utworzonych informatorów dla ofiar przemocy domowej	·Gmina Brańsk w ·GOPS Brańsku ·Zespół Interdyscyplinarny ·GKRPA ·Posterunek Policji w Brańsku	Raz w roku
3.	Zapewnienie bezpieczeństwa osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy w trybie art. 15a ust. 1 oraz art. 15aa ust. 1 ustawy o Policji	Liczba wydanych nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania oraz zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania oraz jego otoczenia	·Posterunek Policji w Brańsku	Działania realizowane na bieżąco

4.	Nawiązywanie współpracy z podmiotami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba zleconych lub wspólnie zrealizowanych projektów	·Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku ·Zespół Interdyscyplinarny ·GKRPA w Brańsku ·Placówki Oświatowe ·CARITAS ·PCPR w Bielsku Podlaskim	Działania realizowane na bieżąco

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

1.	Kierowanie sprawców przemocy domowej do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz programach psychologiczno-terapeutycznych	Liczba wydanych skierowań	·GOPS w Brańsku ·Zespół Interdyscyplinarny	Działania realizowane na bieżąco
2.	Motywowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	Liczba sprawców przemocy uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych , programach psychologiczno-terapeutycznych	·GOPS w Brańsku ·Zespół Interdyscyplinarny ·Posterunek Policji w Brańsku ·PCPR w Bielsku Podlaskim	Działania realizowane na bieżąco

Cel 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług

1.	Organizacja szkoleń	Liczba szkoleń	·GOPS w Brańsku ·Zespół Interdyscyplinarny ·Posterunek Policji w	Minimum raz w roku

			Brańsku	
2.	Kierowanie kadry na szkolenia na poziomie wojewódzkim i ogólnopolskim	Liczba przeszkolonych osób	·GOPS w Brańsku ·Zespół Interdyscyplinarny	Minimum raz w roku
3.	Zapewnienie materiałów instruktażowo-educacyjnych	Liczba pozyskanych materiałów	·GOPS w Brańsku ·Zespół Interdyscyplinarny ·Posterunek Policji w Brańsku	Minimum raz w roku

IX. Przewidywane efekty

Realizując działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024-2030 planuje się osiągnąć następujące efekty:

- podniesienie świadomości społeczności lokalnej w zakresie przemocy domowej,
- stworzenie zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy domowej,
- ograniczenie zjawiska przemocy oraz poprawy kondycji rodzin mieszkających na terenie gminy Brańsk,
- świadczenie kompleksowej pomocy dla osób doświadczających przemocy oraz świadków przemocy domowej,
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i dotkniętych przemocą domową oraz osób tę przemoc stosujących,
- zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy, jak i poradnictwa specjalistycznego zarówno dla osób doznających przemocy domowej, jak i dla osób stosujących przemoc,
- zacieśnianie współpracy z przedstawicielami służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy,
- rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,

X. Źródła finansowania

Działania zaplanowane do realizacji w Programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2030

będą finansowane przede wszystkim z budżetu samorządu gminnego w zakresie działań realizowanych przez jednostki organizacyjne i pomocnicze (GOPS, GKRPA, szkoły) w ramach swoich statutowych zadań. Środki na realizację zadań będą pochodzić również z budżetu państwa.

XI. Monitoring i ewaluacja

Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring i ewaluację programu będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Monitoring umożliwi analizę w realizacji podejmowanych działań oraz pozwoli na ocenę skuteczności podejmowanych działań. Niniejsze informacje umożliwią szersze rozeznanie potrzeb jednocześnie wskazując kierunek na rozwijanie programów w przyszłości. Realizatorzy będą składać Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brańsku sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej do 31 stycznia każdego roku. Monitoring odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość jego realizatorów.

Podstawowe cele ewaluacji Programu to:

- udoskonalanie podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy
- informacja o efektach wdrażania Programu oraz uzyskanie odpowiedzi na pytania związane z jego realizacją,
- pogłębienie odpowiedzialności za wdrażanie Programu wśród wszystkich zainteresowanych jego funkcjonowaniem i efektami. Monitoring i ewaluacja odbywać się będzie według kryterium odpowiedniości realizowanych działań w stosunku do ewoluujących potrzeb mieszkańców gminy.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2021 r. poz. 1249 ze zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Aktualnie na terenie gminy obowiązuje Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Brańsk na lata 2022-2026, przyjęty uchwałą nr XXV/201/2021 Rady Gminy Brańsk z dnia 30 grudnia 2021 r.

W związku z obszerną nowelizacją ww. ustawy wprowadzoną ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535), konieczne jest przyjęcie przez Radę Gminy Brańsk Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Brańsk na lata 2024 – 2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

Program wyznacza kierunki działań podejmowanych przez Gminę na rzecz:

- osób doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- mieszkańców Gminy Brańsk,
- przedstawicieli instytucji zobowiązanych do działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Program zakłada łączenie ze sobą aktywności w obszarach inicjowania, rozwijania różnorodnych form pomocy dla osób doznających przemocy domowej, doskonalenia współpracy interdyscyplinarnej z tworzeniem warunków sprzyjających wzrostowi świadomości i wrażliwości społecznej, co stanowi podstawę budowania spójnego oraz funkcjonalnego systemu oparcia społecznego dla osób doznających przemocy domowej.

W związku z powyższym przyjęcie uchwały jest zasadne.